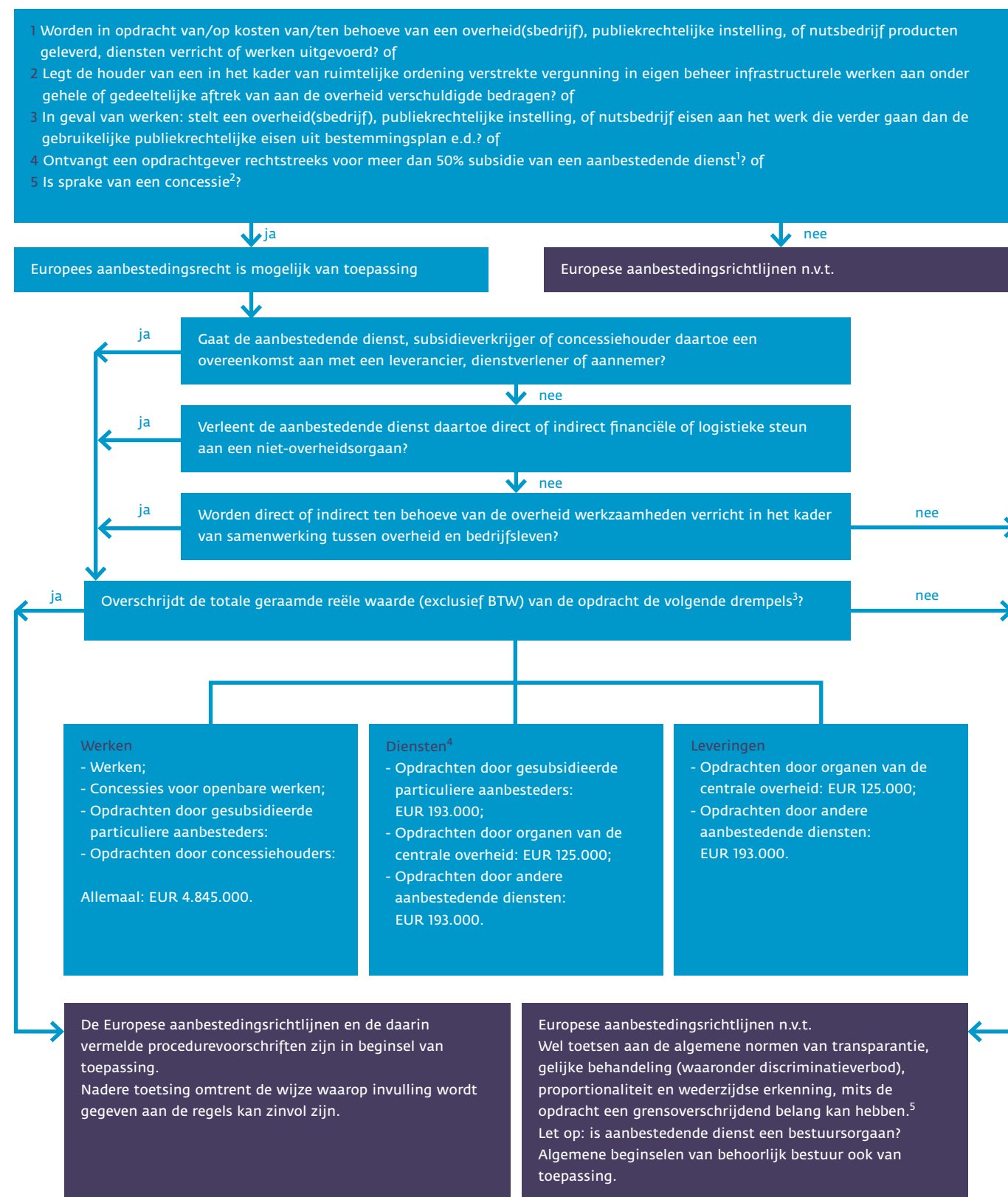

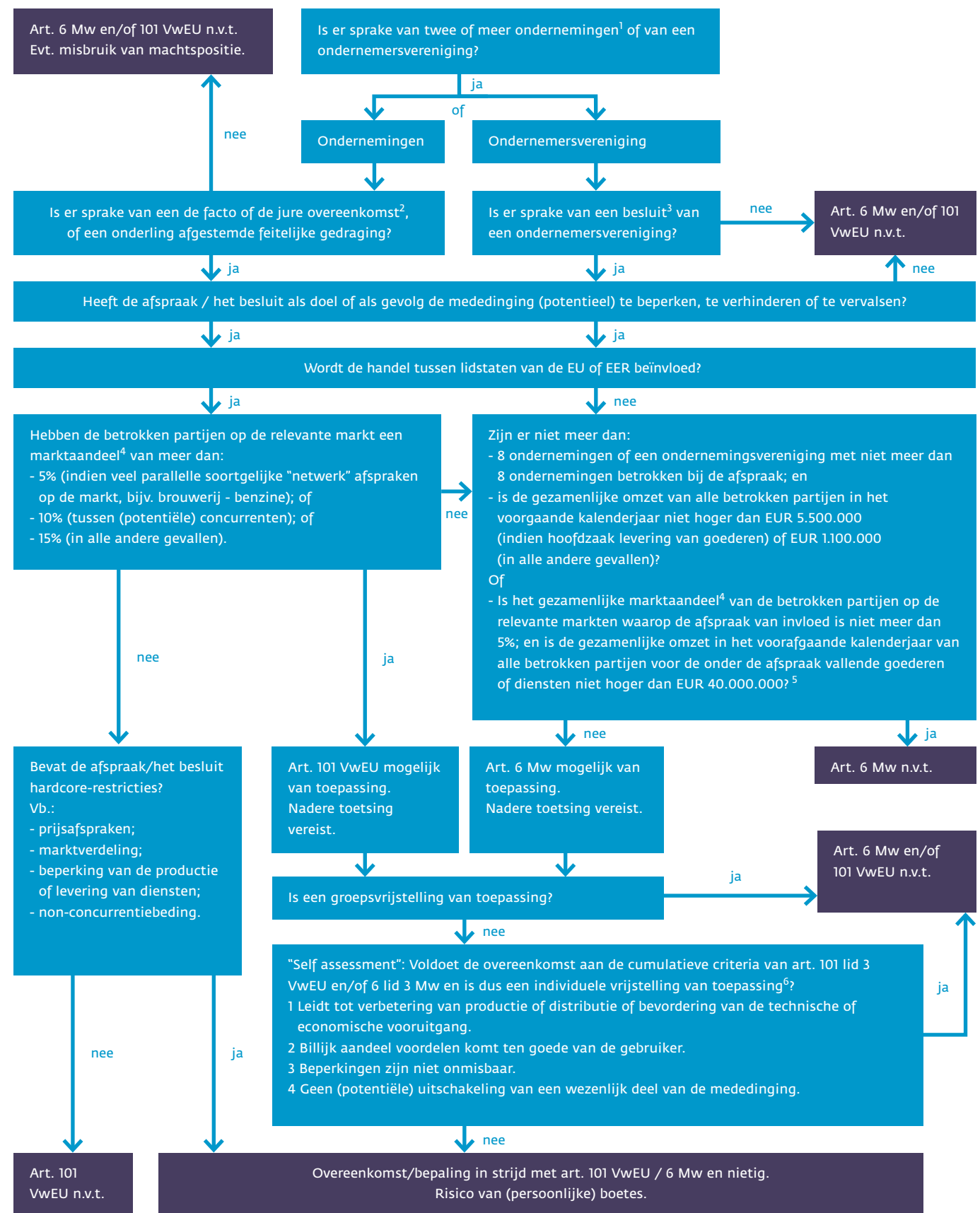
1. Europees aanbestedingsrecht

1 Overheden (inclusief lagere overheden en waterschappen), overheidsbedrijven en publiekrechtelijke instellingen zijn aanbestedende diensten.
 2 Concessieovereenkomst: een overeenkomst met dezelfde kenmerken als een overheidsopdracht, waarbij de tegenprestatie bestaat uit het recht de dienst of het werk te exploiteren, al dan niet gecombineerd met een prijs. Op verlening van concessies voor diensten zijn enkel de algemene normen van transparantie, gelijke behandeling (waaronder discriminatieverbod), proportionaliteit en wederzijdse erkenning van toepassing.
 3 De drempelwaarden worden elke twee jaar gewijzigd. In dit schema zijn de drempelwaarden opgenomen die gelden vanaf 1 januari 2010.

4 De aanbestedingsrichtlijn voor werken, leveringen en diensten (Richtlijn 2004/18/EG) en de Nederlandse implementatie ervan in het Bao (Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten) hebben een bijlage 2A en 2B waarin verschillende categorieën diensten genoemd zijn. Afhankelijk van de lijst (2A of 2B) waar een dienst onder valt, gelden andere procedurevereisten.
 5 De Europese Commissie heeft in augustus 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd, waarin zij aangeeft hoe volgens haar omgegaan dient te worden met deze algemene beginselen bij het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen vallen (PbEG 2006/ C179/ 02). Op 20 mei 2010 heeft het Gerecht de interpretatieve mededeling geaccordeerd (T-258/06).

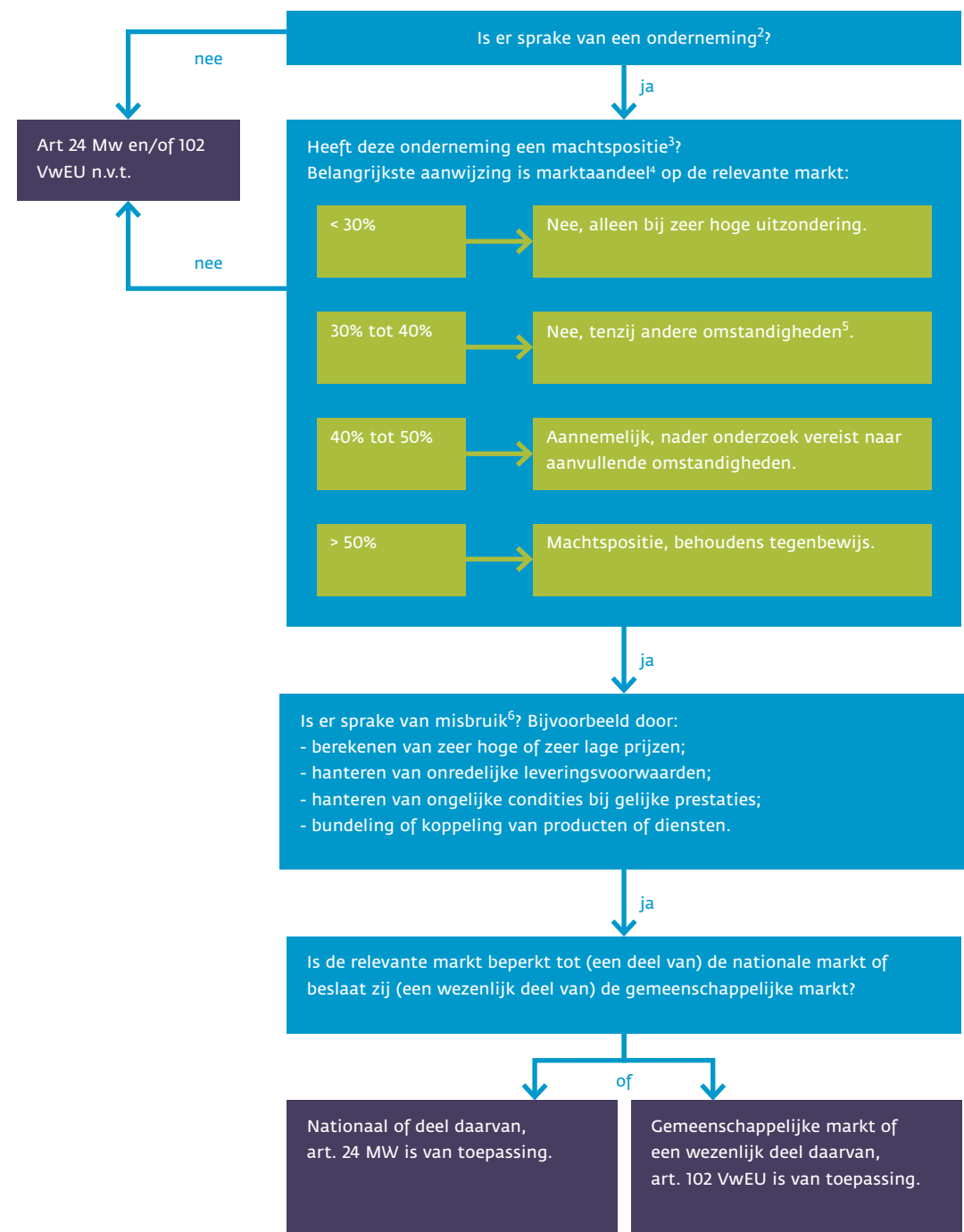
2. Verbod van feitelijke en juridische mededingingsafspraken

1 Onderneming: elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm of wijze van financiering en ongeacht of sprake is van winsttoegemerk. Bijv.: bedrijven, overheden, stichtingen, vrije beroepsbeoefenaren, verenigingen, etc.
 2 Overeenkomst: mondelinge, schriftelijke of feitelijke consensus.
 3 Besluiten die strikt juridisch niet verbindend zijn (omdat het bijvoorbeeld aanbevelingen zijn of omdat zij uitgaan van feitelijke verenigingen), maar die door de ondernemingen werden aanvaard, kunnen hier ook onder vallen.
 4 Let op! Het gaat om het marktaandeel op mededingingsrechtelijke relevante markt. Dit stemt vaak niet overeen met de markt zoals

ondernemingen die zien en hun marktaandeel daarop.
 5 Let op: deze vragen zijn gebaseerd op de bagatelbepaling uit de Mededingingswet. Op 15 juni 2010 is deze bagatelbepaling verruimd. Deze wetswijziging is op 1 januari 2011 nog niet in werking getreden.
 6 Sinds 1 mei 2004 kunnen geen individuele ontheffingen meer worden aangevraagd bij de Europese Commissie. Om de "self assessment" te vergemakkelijken heeft de Europese Commissie wel voor verschillende soorten overeenkomsten (zoals distributieovereenkomsten of R&D) en/of verschillende branches (zoals de automotieve) toetsingskaders vastgesteld, die zij met enige regelmaat herziert.

3. Misbruik van machtspositie¹

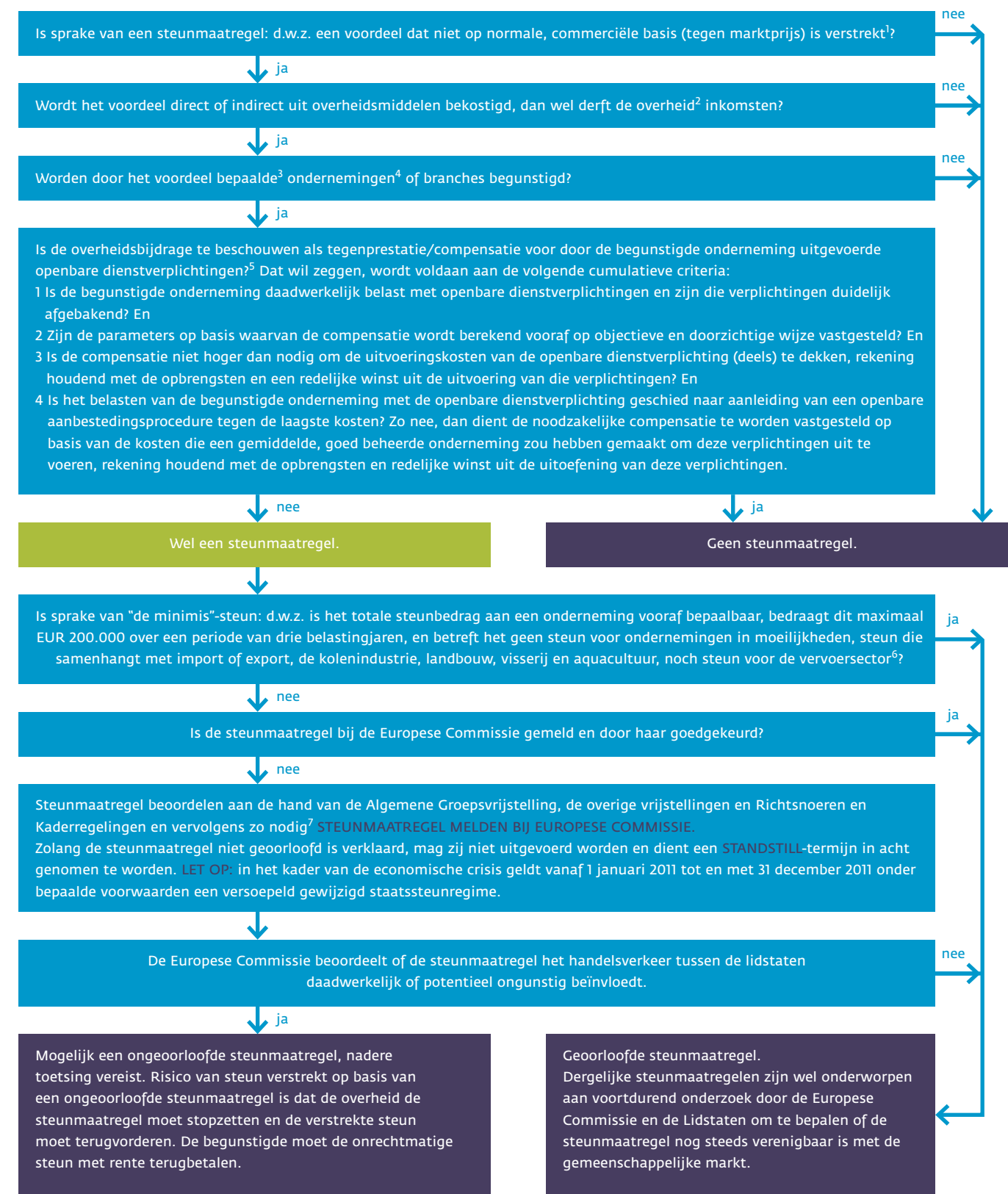
1 De Europese Commissie is haar benadering van het verbod van misbruik van machtspositie aan het herzien. Zo heeft zij op 3 december 2008 richtsnoeren uitgebracht over de toepassing van artikel 102 VwEU op uitsluitingspraktijken door ondernemingen met een machtspositie.
 2 Onderneming: elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm of wijze van financiering en ongeacht of sprake is van winsttoegemerk. Bijv.: bedrijven, overheden, stichtingen, vrije beroepsbeoefenaren, verenigingen, etc.
 3 Machtspositie: één of meer ondernemingen die de daadwerkelijke mededinging op (een gedeelte van) de Nederlandse of ruimere markt kunnen verhinderen, doordat zij de mogelijkheid hebben zich in belangrijke mate onafhankelijk van hun concurrenten, hun leveranciers, hun afnemers of eindgebruikers te gedragen.
 4 Let op! Het gaat om het marktaandeel op de mededingingsrechtelijke relevante markt. Dit stemt vaak niet overeen met de markt zoals ondernemingen die zien en hun marktaandeel daarop.

5 Omstandigheden: omvang en slagkracht concurrentie, potentiële concurrentie, toetredingsbelemmeringen, totale omvang onderneming, productdifferentiatie (merkimgo), prijspolitiek (tijdelijke prijsdaling telkens als er een nieuwe concurrent opdrukt), verticale integratie, etc.
 6 Misbruik: het nastreven, hebben of langs normale weg versterken van een economische machtspositie is niet in strijd met het mededingingsrecht. Er moet sprake zijn van misbruik. Bij misbruik dient het te gaan om een (objectief bepaalbare) schending van het vrije mededingingsregime, waarbij vooral gedacht kan worden aan een aantasting van de markt of mededingingsstructuur, benadeling van concurrenten in hun concurrentiemogelijkheden en van consumenten in de keuzemogelijkheden voor het afnemen van producten of diensten.

AKD is een van de grootste advocaten- en notariskantoren in de Benelux. Daardoor zijn wij in staat om, met behoud van lokale betrokkenheid, op landelijk én internationaal niveau kwalitatief hoogwaardige diensten te leveren. Zowel breed ontwikkeld - ons kantoor levert fullservice dienstverlening op meerdere rechtsgebieden - als met kennis van de markt waarin onze cliënten actief zijn.

Het Europees en Mededingingsrecht team van AKD is gevestigd in Brussel, het hart van de Europese Unie. Op die manier zijn wij op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en laatste jurisprudentie op het gebied van Europees en mededingingsrecht. Zo heeft ons team onder meer ruime ervaring in het adviseren over kartelafspraken, concentratietoezicht bij fusies en overnames, aanbestedingen, verlening en melding van staatssteun en vraagstukken betreffende het vrij verkeer van goederen. Daar waar nodig zijn onze advocaten bovendien gespecialiseerd in het voeren van procedures op nationaal en Europees niveau. Ons team is actief in diverse markten, waaronder energie, retail, life sciences & agro food, real estate, zorg, post, spoorwegen, ICT en consumer electronics. Onze cliënten (zowel nationaal als internationaal) bestaat voornamelijk uit middelgrote ondernemingen, overheden, semi-overheden, publiekrechtelijke instellingen, stichtingen en verenigingen. Natuurlijk bieden wij u kwalitatief hoogwaardige adviezen en begeleiding, maar onze toegevoegde waarde reikt verder. U kunt rekenen op een snelle en praktische reactie van advocaten die daadwerkelijk anticiperen op uw belangen. Kort, krachtig en resultaatgericht.

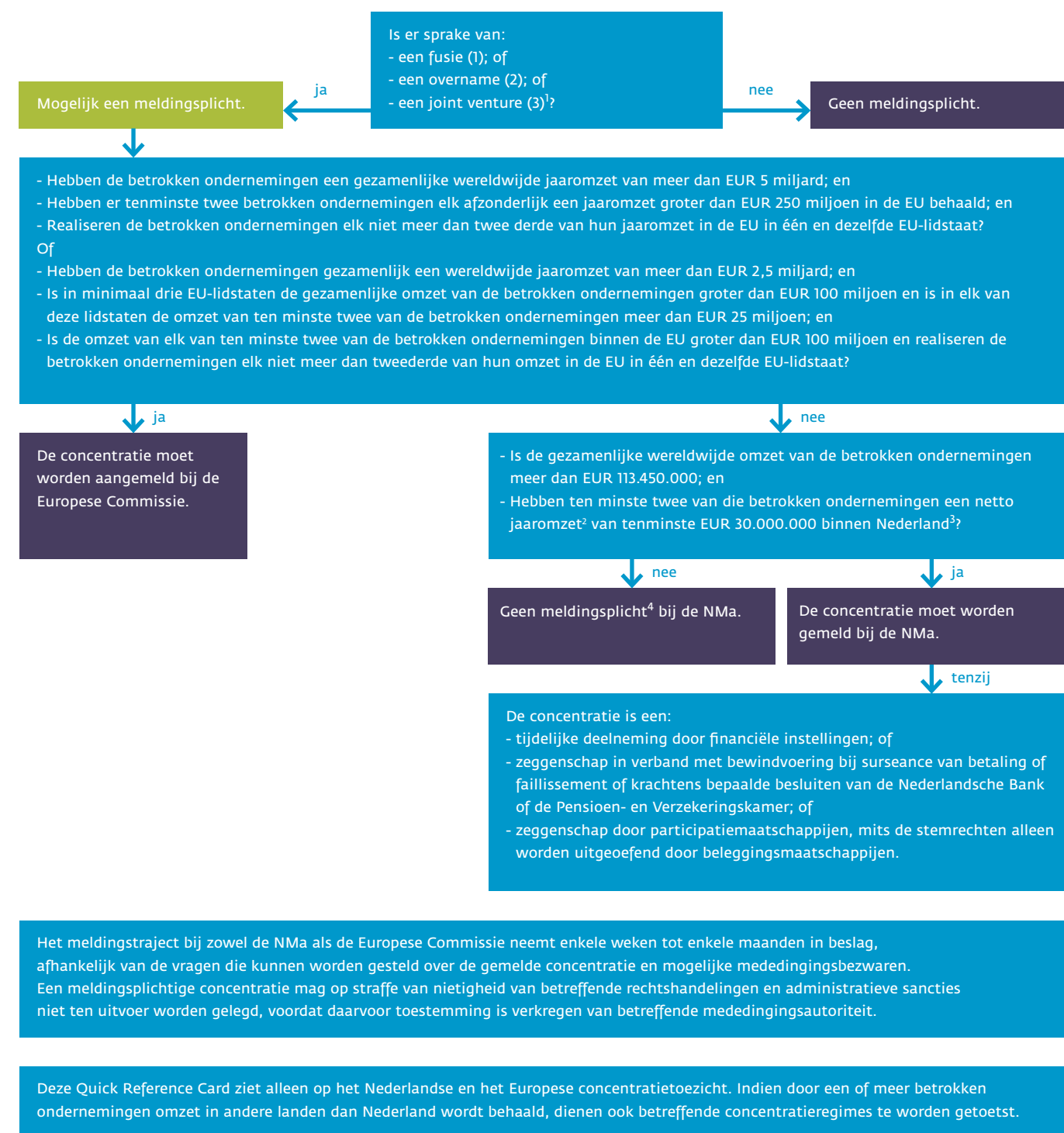
4. Staatssteun

1 Enkele voorbeelden van steunmaatregelen: subsidies/premies, leningen/garanties tegen gunstigere voorwaarden dan gebruikelijk in de markt, vermindering/kwijtschelding van belasting/sociale premies, levering van goederen/diensten door overheid(sonderneming) tegen een te lage prijs.
 2 Niet enkel de staat, maar ook lagere overheden en waterschappen e.d. vallen onder dit begrip overheid.
 3 Voldoende is dat de groep begunstigen op enigerlei wijze is gespecificeerd, niet nodig is dat de kring van begunstigen exact bepaalbaar is.
 4 Onderneming: elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm of de wijze van financiering en ongeacht of er sprake is van winstgoemerk.

5 Openbare dienstverplichtingen zijn zgn. Diensten van Algemeen Economisch belang (DAEB). De Europese Commissie heeft speciale aandacht voor de DAEB's: zo heeft zij in het kader van staatssteun specifieke regels gesteld voor DAEB's, die de Nederlandse overheid heeft samengevat in een handreiking.
 6 Voor bepaalde vormen van steun in de sectoren landbouw, visserij en aquacultuur en vervoer geldt een bijzonder regime, of is het verstrekken van "de minimis"-steun uitgesloten.
 7 Slechts indien aan alle voorwaarden van een vrijstelling wordt voldaan bestaat geen meldingsplicht.

5. Concentratiecontrole

1 Als concentratie worden aangemerkt:
 (1) fusie: het fuseren van twee of meer voorheen van elkaar onafhankelijke ondernemingen.
 (2) overname: het direct of indirect verkrijgen van zeggenschap door (i) één of meer natuurlijke personen of rechtspersonen die reeds zeggenschap over tenminste één onderneming hebben; of (ii) één of meer ondernemingen over één of meer andere ondernemingen of delen daarvan door middel van de verwerving van participaties in het kapitaal of van vermogensbestanddelen, uit hoofde van een overeenkomst of op enige andere wijze.
 (3) joint venture: de totstandbrenging van een gemeenschappelijke onderneming die duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid vervult.

2 Let op: bij de omzetsberekening voor kredietinstellingen, financiële instellingen en verzekeraars wordt niet uitgegaan van een netto-jaaromzet. Een andere berekening wordt gehanteerd.
 3 De voornoemde omzetsdrempels betreffen algemene omzetsdrempels. Let op dat voor specifieke branches, zoals de mediasector en de zorgsector lagere omzetsdrempels van toepassing zijn.
 4 Het is mogelijk dat sommige overeenkomsten die onderdeel van de voorgenomen concentratie vormen ('nevenrestricties') moeten worden beoordeeld.

6. Contactgegevens

Adres		
Louizalaan 240 1050 Brussel, België		
Onze centrale nummers		
Telefoonnummer	+31 88 253 50 00 / vanuit België +32 78 10 50 00	
Faxnummer	+31 88 253 50 50 / vanuit België +32 78 10 50 50	
Meer informatie vindt u ook op onze website, www.akd.eu		
Onze directe contactgegevens		
Pieter Kuypers	+31 88 253 50 83 / +32 78 10 50 83	pkuypers@akd.eu
Marije Osse	+31 88 253 50 84 / +32 78 10 50 84	mosse@akd.eu
Maria van der Velden	+31 88 253 50 86 / +32 78 10 50 86	mvandervelden@akd.eu
Niels van Nuland	+31 88 253 50 85 / +32 78 10 50 85	nvannuland@akd.eu
Sabina Smallegange	+31 88 253 50 75 / +32 78 10 50 75	ssmallegange@akd.eu
Martine Gruppen	+31 88 253 50 52 / +32 78 10 50 52	mgruppen@akd.eu
Joost Houdijk	+31 88 253 50 79 / +32 78 10 50 79	jhoudijk@akd.eu
Fulco Simon	+31 88 253 50 82 / +32 78 10 50 82	fsimon@akd.eu
Leonoor Heringa	+31 88 253 50 87 / +32 78 10 50 87	lheringa@akd.eu
Aniek Schadd	+31 88 253 50 53 / +32 78 10 50 53	aschadd@akd.eu
Shahram Bakhtari	+31 88 253 50 98 / +32 78 10 50 98	sbakhtari@akd.eu
Daniëlle Radder	+31 88 253 50 58 / +32 78 10 50 58	dradder@akd.eu

Deze flowcharts zijn een uitgave van de praktijkgroep Europees en Mededingingsrecht van AKD. Deze flowcharts zijn slechts bedoeld als algemene informatie en niet als (juridisch) advies voor een concreet geval. AKD aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade door het gebruik van deze flowcharts of onjuistheid of onvolledigheid van de in deze flowcharts opgenomen informatie. Het is de gebruiker slechts toegestaan de flowcharts te vermenigvuldigen, te distribueren, te verspreiden of ter beschikking te stellen aan derden, na schriftelijke toestemming van AKD. De flowcharts zijn geactualiseerd tot en met 1 januari 2011 en houden geen rekening met wijzigingen nadien.

akd.eu

Quick reference cards

- 1 Europees aanbestedingsrecht
- 2 Verbod van feitelijke en juridische mededingingsafspraken
- 3 Misbruik van machtspositie
- 4 Staatssteun
- 5 Concentratiecontrole
- 6 Contactgegevens